

Bijen... wat zijn dat?

Bijen horen bij de insecten, net als b.v. wespen, vliegen, muggen en vlinders. Hun lichaam bestaat uit drie delen.

De kop Hieraan zitten twee antennes en twee grote facetogen. Een facetoot bestaat uit allemaal kleine oogjes die allemaal een andere kant opkijken. Probeer het maar eens met een vlieg. Van welke kant je ook komt, hij ziet je altijd.

Het borststuk Hieraan zitten twee paar vleugels en drie paar poten.

Het achterlijf Dit bestaat uit beweegbare stukjes (segmenten). Je ziet de donkere ringen.

Een bijenvolk

Een bijenvolk woont in een korf of kast vol met raten. Die raten bouwen de bijen van bijenwas de uit hun achterlijf komt. De bijen kauwen de was en maken er raten met zeshoekige cellen van.

In een bijenvolk leven:

De koningin Zij legt in het voorjaar elke dag zo'n 1500 – 2000 eitjes. Ze hoeft alleen maar eitjes te leggen. Werksters geven haar eten. Een koningin kan wel vijf jaar in leven blijven. De koningin heeft een bepaalde reuk. Alleen bijen met dezelfde reuk horen bij het volk en mogen de bijenkast in.

Werksters Die zijn er heel veel. Wel 50.000 in de zomer en in de winter zo'n 10.000. Zij moeten dag en nacht werken: de kast schoonhouden, larfjes verzorgen, honing opslaan, de kast verdedigen tegen indringers (wespen) en vreemde bijen, stuifmeel en nectar halen. Ze kunnen zich verdedigen met hun angel. Als wij door een bij gestoken worden blijft de angel in ons vel zitten. De bij vliegt weg, maar gaat snel dood. Werksters leven ongeveer zes weken. De eerste drie weken van hun leven werken ze als huisbijen in de kast. De andere drie weken van hun leven halen ze als haalbij stuifmeel en nectar.

Darren zijn mannetjesbijen Hun enige werk is het bevruchten van de jonge koningin. Zij hoeven verder niets te doen. Ze leven ongeveer 5 maanden.

Jonge bijen

De koningin legt in elke cel een eitje. Na drie dagen komt uit dit eitje een klein larfje. De huisbijen vullen nu de cel van het jonge larfje helemaal vol met een mengsel van stuifmeel en honing. Na zes dagen is het larfje groot en dik geworden en gaat ze zich verpoppen. Dit gaat achter een dekseltje van was. Na 12 dagen wordt de nieuwe bij geboren.

Het halen van nectar en stuifmeel

Nectar (= dunne honing) halen de bijen uit bloeiende bloemen. Met hun tong zuigen ze de nectar op. Die komt in honingmaag. Als de honingmaag vol is vliegt de bij terug naar de bijenkast. Daar geeft ze de nectar over aan de huisbijen. Die stoppen de nectar in de cellen van de raat. Daar wordt de nectar honing. Dan maken de bijen een dekseltje van was op de cel.

Stuifmeel wordt van de meeldraden van bloemen gehaald. De stuifmeelkorrels gaan tussen de haren van de bij zitten. Met haar poten veegt de bij het stuifmeel naar de achterpoten. Daar gaat het op klompjes zitten. Zijn de stuifmeelklompjes groot genoeg, dan vliegt de bij terug naar de kast en brengt zelf het stuifmeel in een celletje van de raat als voer voor de larfjes.

Hoe vindt een bij de juiste bloem?

Als een haalbij een plaats gevonden heeft met veel bloeiende bloemen wil ze dat aan de andere bijen laten weten. In de kast, waar het altijd donker is, gaat zij op een raat dansen. Ze loopt steeds dezelfde weg. Andere bijen lopen haar achterna en leren zo de plaats waar de nectar of het stuifmeel te vinden is. Als de bloemen dichtbij zijn, maakt de bij een rondedans; als de bloemen verder weg zijn danst zij de kwispeldans.

Ruimtegebrek

Eind mei zitten er zo'n 50.000 bijen in de kast. Hij is propvol. Een deel van de bijen gaat nu een nieuw huis zoeken. Op een dag vliegt de koningin met ongeveer de helft van de bijen in een grote

In de bijenkast wonen de bijen

De bijen wonen en werken op raten

Nectar en stuifmeel halen ze uit bloemen

De imker vangt een zwerm

zwerm weg. De bijen gaan eerst aan een tak in de buurt van de kast hangen. Speurbijen zoeken intussen naar een goede plek om te wonen. Als ze deze gevonden hebben vertrekt de zwerm daar naar toe. De imker (bijenhouder) probeert zo'n zwerm te vangen. Hij doet de gevangen bijen in een lege bijenkast en heeft er weer een bijenvolk bij.

De overgebleven bijen in de kast ruiken de koningin niet meer en zorgen dat er een nieuwe koningin geboren wordt. Die jonge koningin vliegt naar een plaats waar veel darren zijn. Daar paart ze hoog in de lucht met wel 16 darren. Daarna gaat ze terug naar haar kast en kan in haar verdere leven miljoenen eitjes leggen.

Honing oogsten

De imker haalt de honing uit de bijenkast om zelf op te eten of te verkopen. Nu heeft hij wel de voedselvoorraad voor de winter van de bijen weggenomen. Dat kan niet! Daarom geeft de imker aan elk bijenvolk 15 kg suiker opgelost in water. Die suiker stoppen ze als wintervoorraad in de lege cellen die ze afdekken met een wasdekseltje. Bijen zitten 's winters op de ramen in een grote bol in de kast. Zo houden ze elkaar warm. Ze slapen niet!

Wetenswaardigheden over bijen

- Zonder bijen zou 80% van de bloemen niet bestoven worden en dus geen zaad of vruchten geven.
- Om één potje honing van 450 gram te vullen moet een bij 50.000 keer vliegen.
- Een bijenvolk gebruikt per jaar 30 tot 50 kg stuifmeel. Een bij moet 80 bloemen bezoeken om twee klompjes stuifmeel (= 15 mg) aan haar poten te verzamelen.

vormgeving Grafisch Atelier Wageningen druk Moderndruk Bennekom

Nederlandse Bijenhoudersvereniging,
secretariaat

Grintweg 273, 6704 AP Wageningen

t 0317 422422

f 0317 424180

e info@bijenhouders.nl

i www.bijenhouders.nl

Openingstijden secretariaat:

ma. t/m vrij. van 10.00 - 15.00 uur

Het Bijenhuis, winkel

Grintweg 273, 6704 AP Wageningen

t 0317 422733

f 0317 424180

e bijenhuis@bijenhuis.nl

i www.bijenhuis.nl

Openingstijden winkel:

di. t/m vrij. van 8.30 - 17.00 uur

zaterdag 8.30 - 13.00 uur

NBV

NBV

NEDERLANDSE
BIJENHOUDERSVERENIGING

Infoblad 9

